

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-OKTABR

ANDIJON, 2024

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIMDA XALQARO TAJRIBALAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Haydarova E'zozaxon Ulug'bek Qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi

2-bosqich talabasi

Annotatsiya : Ushbu maqolada maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar haqida mulohaza yuritilgan.

Kalit so'zlar : Boshlang'ich ta'lim, xalqaro tajribalar, maktabgacha ta'lim, zamonaviy yondashuvlar.

KIRISH

Maktabgacha va umumiy o'rta ta'limni yangi bosqichga olib chiqish, uning sifatini oshirish hamda ta'lim dasturlarini takomillashtirish maqsadida shunday tartib o'rnatilsinki, unga muvofiq 2023/2024 o'quv yilidan boshlab bosqichma-bosqich:

umumiy o'rta ta'lim muassasalarining 1 — 4-sinflarida o'quvchilarga boshlang'ich, 5 — 9-sinflarida tayanch hamda 10-11-sinf o'quvchilarining qiziqish va qobiliyatiga mos bo'lgan bilimlarni berishga yo'naltirilgan o'quv dasturlari va o'quv-metodik majmualar joriy etiladi; umumiy o'rta ta'lim dasturlari va o'quv-metodik majmualarning fanlararo va sinflararo integratsiyasi ta'minlanadi;

bilimni baholashning yangi tartibi joriy etiladi va uning doirasida o'qituvchi tomonidan o'quvchilarning o'tilgan mavzuni amaliyotda qo'llay bilish, tanqidiy fikrlash va berilgan materialni tahlil qila olish kabi ko'nikmalari baholanadi;

umumiy o'rta ta'lim muassasalarining boshlang'ich sinflarida informatika fani, o'rta sinflarda esa o'quvchilarning moliyaviy savodxonligini oshirishga qaratilgan darslar joriy etiladi; barcha fanlar bo'yicha amaliy mashg'ulotlar ulushi 60 foizga yetkaziladi. Bunda, darslardagi mavzular aniq muammoni hal qilish orqali o'rgatiladi, amaliyot darslari esa loyihani bajarish shaklida o'tkaziladi.

3. Belgilansinki, maktabgacha, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlarini malakali pedagog kadrlar bilan ta'minlash maqsadida:

a) 2024-yil 1-yanvardan boshlab umumiy o'rta ta'lim muassasalarining pedagogik kasblariga birinchi marta ishga qabul qilinayotgan talabgorlarni kasbiy sertifikatlash tizimi joriy etiladi. Bunda:

2023/2024 o'quv yilidan boshlab pedagogik kasblarga birinchi marta ishga qabul qilinadigan oliy ma'lumotli talabgorlar stajyor-o'qituvchi sifatida faoliyat yuritadi va ular ishga qabul qilingan vaqtdan boshlab bir yil muddat davomida kasbiy sertifikatga ega bo'lishi talab etiladi; stajyor-o'qituvchilarga ular kasbiy sertifikat olguniga qadar oliy ma'lumotli (toifasiz) o'qituvchining bazaviy tarif stavkasi qo'llaniladi;

b) 2024-yil 1-yanvardan boshlab davlat maktabgacha, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlariga malaka toifasini berishning yangi tartibi joriy qilinadi. Bunda:

malaka toifasini olish bo'yicha sinovlar bir yilda kamida bir marotaba ikki bosqichda o'tkaziladi hamda birinchi bosqichda talabgorning mutaxassislik fani va kasb standarti bo'yicha bilim darajasi, ikkinchi bosqichda — pedagogik mahorati baholanadi;

malaka toifasi berishning yangi tartibi joriy qilinguniga qadar malaka toifasini olish bo'yicha sinovlarni o'tkazishga moratoriy joriy etiladi;

moratoriy davomida pedagog kadrlar navbatdagi malaka toifasini olish sinovlariga jalb etilmaydi hamda ularning malaka toifasini tasdiqlovchi sertifikatning amal qilish muddati

navbatdagi sinovlarga jalb qilinguniga qadar avtomatik ravishda uzaytiriladi;

ASOSIY QISM

Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar quyidagi muhim nuqталarga ega:

- 1. Xalqaro Hamkorlik:** Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xalqaro tajribalar va hamkorlik muhimdir. Xalqaro ta'lim dasturlari, o'quv materiallari va o'qituvchilar o'quvchilarga global tajribalardan foydalanish imkonini beradi.
- 2. Texnologik Innovatsiyalar:** Zamonaviy yondashuvlar maktabgacha va boshlang'ich ta'limda texnologik innovatsiyalarni olib borishni ta'minlaydi. Yangi texnologiyalar, onlayn ta'lim platformalari, interaktiv darslar va texnologik vositalar ta'lim jarayonini yanada samarali qilishda muhim rol o'ynayadi.
- 3. Kasbiy Rivojlanish:** Xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar ta'lim sohasida kasbiy rivojlanishni kuchaytirishda muhimdir. O'quvchilarga global tajribalarni o'rganish, tushunchalarini kengaytirish va ularga kasbiy bilimlarni oshirish imkonini beradi.
- 4. Ko'p Til Bilish:** Xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar ta'lim sohasidagi ko'p til bilishni kuchaytirishda muhimdir. O'quvchilarga ko'p til bilish imkonini berish, global kommunikatsiya qurish va ko'p qatnashuvchili ta'lim muhitini yaratish muhimdir.
- 5. Kasbiy Tayyorgarlik va Menejmentning Rivojlanishi:** Zamonaviy yondashuvlar ta'lim sohasida kasbiy tayyorgarlik va menejmentning rivojlanishini kuchaytirishda muhimdir. Kasbiy rivojlanish, menejmentning yangi usullari va innovatsiyalar ta'lim sohasini kengaytirishda muhim rol o'ynayadi. Xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xalqaro hamkorlik, texnologik innovatsiyalar, kasbiy rivojlanish, ko'p til bilish, kasbiy tayyorgarlik va menejmentning rivojlanishi kabi muhim nuqталarga ega. Umid qilamizki, bu tajribalar va yondashuvlar ta'lim sohasini kengaytirishda yordam beradi va o'quvchilarni global muhitda muvaffaqiyatli bo'lishga yordam beradi.

MUAMMO VA YECHIMLAR

Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar bilan bog'liq muammolar quyidagi ko'plab omillarga ega bo'lishi mumkin:

- 1. Texnologik Muammolar:** Xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda muhimdir, lekin texnologik muammolar yuzaga kelishi mumkin. Internet ulanish, texnologik vositalar, dasturlash va boshqa texnologik muammolar ta'lim sohasidagi integratsiyani cheklab qolishi mumkin.
- 2. O'qituvchilar va Kadrlar Bilan O'zaro Hamkorlik:** O'qituvchilar va kadrlar bilan o'zaro hamkorlik va o'zlashtirish ta'lim sifatini oshirishda muhimdir, lekin yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar, yangi usullarni o'rganish va yangi texnologiyalarga o'rganganliklar muammolar yuzaga kelishi mumkin.
- 3. Resurslar va Infrastrukturaliy Muammolar:** Ta'lim sifati va jozibadorligini boshqarishda muhim bo'lgan resurslar va infrastrukturaviy muammolar yuzaga kelishi mumkin. Resurslar, texnologik vositalar, laboratoriyalar va boshqa infrastruktura muammolar integratsiyani cheklab qolishi mumkin.
- 4. Ko'p tarmoqli Ishbilar va Biznes Loyihalari:** Ko'p tarmoqli ishbilar va biznes loyihalari ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda muhimdir, lekin ishlab chiqarish sohasidagi muammolar yuzaga kelishi mumkin. Ishbilar sohasidagi innovatsiyalar, biznes modellari va yangi yondashuvlar bilan tanishish, yangi biznes loyihalari tashkil etish va amaliy tajribani oshirish yuzaga kelishi mumkin.
- 5. Pedagogik Usullar va O'quv Materiallari:** Pedagogik usullar va o'quv materiallari ta'lim sifatini oshirishda muhimdir, lekin yangi pedagogik usullar va innovatsiyalar o'rganish va o'qitishdagi muammolar yuzaga kelishi mumkin. O'quv materiallarining

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-OKTABR

ANDIJON, 2024

muvofiqligi, o'qitish usullari va o'quv jarayonining samarali boshqarilishi muhimdir. Xalqaro tajribalar va zamonaviy yondashuvlar ta'lim sohasidagi integratsiyani kuchaytirishda muhimdir, lekin yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar texnologik muammolar, o'qituvchilar va kadrlar bilan o'zaro hamkorlik, resurslar va infrastrukturaviy muammolar, ko'p tarmoqli ishbilar va biznes projeklari, pedagogik usullar va o'quv materiallari bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda maktabgacha va boshlang'ich ta'limda zamonaviy texnologiya va metodlardan foydalanib dars o'tilsa, darsning samaradorligini oshirish mumkin. Chunki metodlar orqali o'quvchilarni diqqatlarini darsga yo'naltirish mumkin. Darsni qiziqarli va zamonaviy tashkillashtirish pedagogning mahoratidan darak beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 2-iyuldagi PF-98-sonli Farmoniga asosan chiqarilgan — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 04.07.2024-y., 06/24/98.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi PF-152-sonli Farmoni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 04.10.2024-y., 06/24/152/0773-son/0467-son.